

SINGURĂ ȘI SFÂȘIETOARE ARTĂ DE A TRĂI

Un chestionar pentru *Mărturisirea de credință literară* include câteva întrebări aparent banale, dar, în simplitatea lor, ele pun câteva probleme fundamentale pentru condiția de scriitor, pentru definirea, identificarea ei, și, cu siguranță, spațiul alocat nu e de natură să poată nici măcar începe subiectul, darămite să-l epuizeze.

„*De ce scriu? Pentru cine scriu? Din ce curent literar, „școală“, grupare, direcție cred că fac parte? Ce autori români/străini cred că au pecetluit creația mea? Care cred că este cartea mea cea mai importantă și care va „învia“ în viitor? Cine sunt eu ca scriitor, de unde vin și unde mă duc?“* — iată provocări care te fac să simți „primejdia mărturisirii“, cum ar spune N. Steinhardt.

De ce scriu? De-atâtea ori ne punem această elementară întrebare, atât de des ne urmărește, ca o umbră la apus sau asfințit, din momentul în care descoperim scrisul ca singură și sfâșietoare artă de a trăi sau măcar de a supraviețui în „clipa cea repede/ ce ni s-a dat“.

Într-un poem de tinerețe spuneam că scriu „pentru ca să uit“, să mă pot despovăra de prezent, să dau, după puterile mele, duratei cotidiene încărcătură sacră (în termenii lui Mircea Eliade), să rămână ceva în urmă, dar și să doresc să trec și ziua care vine. Scriu ca să pot să înțeleg lumea și să mă înțeleg pe mine, să mă bucur că „tot ce-i ne-nțeles se schimbă-n ne-nțelesuri și mai mari“. Parcă G. G. Marquez spunea că trăiește ca să-și scrie viața!? S-ar putea accepta și imaginea în oglindă a acestui crez: *îmi scriu viața ca să trăiesc*. Și cred că mai degrabă îmi vine să accept această variantă.

Am ales poezia ca formulă prin care să-mi trăiesc viața, fără a ști exact ce e poezia. Are dreptate F.G. Lorca atunci când spune că „Dacă cineva ar ști să definească în mod clar ce e poezia, s-ar termina cu secretul și magia sa, mai mult, s-ar termina cu poezia însăși, ca subiect și ca obiect“.

Sigur, cel mai simplu e să spui că scrii pentru ceilalți, că te gândești la cititori etc. etc. Sigur, ca scriitor, te gândești la cititori în primul rând, în ideea că nu-ți poți permite să faci să ajungă la ei orice, că ai o responsabilitate morală și estetică față de ei din momentul în care ți i-ai ales parteneri de dialog, pentru că scrisul nu trebuie să fie strigăt în pustiu, ci trebuie să aibă un destinatar, trebuie să aibă ecou, să-l audă/vadă cineva.

Eu sunt puțin mai egoist, eu nu scriu doar pentru cititori, eu scriu și pentru mine, pentru sufletul meu. Dacă în el se regăsesc și cititorii, cu atât mai bine. Dar dacă eu însumi rătăcesc în propriul scris, ce se poate alege de bietul cititor, „stăpân al meu și frate“, cum zice poetul?

Scrisul e o mare responsabilitate. Iată un truism care trebuie totuși repetat de fiecare în parte în momentul în care își asumă scrisul ca destin. Ori eu mi-am asumat această condiție, cu o ușoară spaimă, dar și cu un licăr de bucurie și speranță. Pentru că eu cred în scris, cred că literatura și arta ne vor putea salva sufletele.

Desigur, dacă e să judec generațiile pe criterii biologice, de vârstă, atunci fac parte din „generația '80“. M-am născut odată cu ea, am trăit odată cu ea anii de entuziasm ai unui alt fel de a citi semnele realului. Am fost, într-un fel, părtaș la nașterea acestei generații, atât din condiția mea de poet cât și de promotor al optzecismului. Ancheta „*Dreptul la timp*“, un titlu emblematic, din inventarul poetic al lui Nichita Stănescu (titlu ales și pentru a sugera că noua „poezie nouă“ nu vrea să se rupă de un trecut poetic, cât vrea să-i caute alte căi de exprimare, alte trasee de afirmare), pe care am inițiat-o în paginile revistei *Echinox*.